

Ribiška zveza Slovenije
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Franc Polič
Jože Cepec

ŠKODNI DOGODKI V RIBIŠKI DRUŽINI

Ljubljana, februar 2019

Vsebina kazala

1. Uvod	3
1.1 Uvodno pojasnilo.....	3
1.2 Pojmi povezani s škodnimi dogodki	3
1.3 Udeleženci pri reševanju škodnih dogodkov.....	6
1.4 odgovornost članov za premoženje RD.....	6
2. Kaj je škodni dogodek	7
2.1 Pojem škodnega dogodka	7
2.2 Zavarovanje za primer škodnega dogodka.....	8
3. Vrste škodnih dogodkov v RD.....	11
3.1 Pogin rib.....	11
3.2 Škodljivi vpliv na vode	12
3.3 Poškodbe rib od kormoranov.....	12
3.4 Odgovornost RD kot organizatorja javne prireditvi	13
3.5 Škodni dogodki v zvezi z opravljanjem dejavnosti	13
3.6 Škodni dogodki v zvezi s premoženjem RD	14
3.7. Škodni dogodki v zvezi z zaposlenimi in člani RD	14
4. Vsebina ugotovitev za posamezen škodni dogodek.....	15
4.1 Pogin rib.....	15
4.2 Škodljivi vpliv na vode	16
5. Dokazi, ki so potrebni za posamezen škodni dogodek	17
6. Ocena povzročene škode	17
7. Zapisnik o škodnem dogodku	18
8. Prijava škodnega dogodka	18
9. Obveščanje medijev o škodnih dogodkih	18
10. Odškodninski zahtevak za povračilo škode	19
ZAPISNIK O POGINU RIB	20
ZAPISNIK O ŠKODNEM DOGODKU.....	23

1. Uvod

1.1 Uvodno pojasnilo

V uvodu naj pojasnimo, da vse, kar se zgodi, obravnavamo kot dogodek. Nas pa v tem gradivu zanimajo in bomo obravnavali škodne dogodke, do katerih lahko pride v ribiški družini¹. Za razumevanje in obravnavo ter urejanje škodnih dogodkov je treba poznati nekatere pojme, ki so povezani in obravnavajo to vprašanje. Zato bodo v tem uvodu pojasnjeni pojmi, ki jih bomo pri reševanju škodnih dogodkov uporabljali.

1.2 Pojmi povezani s škodnimi dogodki

Škoda in povzročitev škode na ribah²

Glede povzročitve škode na ribah in odgovornosti za škodo na ribah se uporabljajo določbe Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 83/01, 32/04 – avtentična razlaga in 28/06 – odločba US), če ta zakon ne določa drugače.

Upravičenec do odškodnine³

Za škodo na ribah, povzročeno zaradi zastrupljanja, onesnaževanja oziroma čezmernega obremenjevanja voda in nezakonitega poseganja v vode, je do odškodnine upravičen izvajalec ribiškega upravljanja.

Izvajalec ribiškega upravljanja je upravičen tudi do odškodnine za nezakonito uplenjene ribe, ki se obračuna po odškodninskem ceniku iz drugega odstavka 59. člena tega zakona.

Odškodninska odgovornost⁴

Podlaga za odškodninsko odgovornost je podana v 131. členu Obligacijskega zakonika, ki določa:

- (1) Kdor povzroči drugemu škodo, jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde.
- (2) Za škodo od stvari ali dejavnosti, iz katerih izvira večja škodna nevarnost za okolico, se odgovarja ne glede na krivdo.
- (3) Za škodo ne glede na krivdo se odgovarja tudi v drugih z zakonom določenih primerih.

Škoda⁵

Škoda je zmanjšanje premoženja (navadna škoda), preprečitev povečanja premoženja (izgubljeni dobiček), pa tudi povzročitev telesnih ali duševnih bolečin ali strahu drugemu ter okrnitev ugleda pravne osebe (nepremoženjska škoda).

Škodni primer⁶

Škodni primer je primer, ko v določenem trenutku zaradi določene nesreče nastane škoda na stvareh, v kmetijski proizvodnji ali v gospodarstvu.

¹ Ribiška družina bo v nadaljevanju označena z RD

² Zakon o sladkovodnem ribištvu (ZSRib), člen 57

³ Zakon o sladkovodnem ribištvu (ZSRib), člen 58

⁴ Obligacijski zakonik (OZ-NPB3), člen 131

⁵ Obligacijski zakonik (OZ-NPB3), člen 132

⁶ 3. točka 2. člena določa Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08)

Zahteva, da se odstrani škodna nevarnost⁷

(1) Vsakdo lahko zahteva od drugega, da odstrani vir nevarnosti, od katerega grozi njemu ali nedoločnemu številu oseb večja škoda, ter da se vzdrži dejavnosti, iz katere izvira vznemirjanje ali škodna nevarnost, če nastanka vznemirjanja ali škode ni mogoče preprečiti z ustreznimi ukrepi.

(2) Sodišče odredi na zahtevo zainteresirane osebe ustrezne ukrepe za preprečitev nastanka škode ali vznemirjanja ali odstranitev vira nevarnosti na stroške njegovega posestnika, če ta sam tega ne stori.

(3) Če nastane škoda pri opravljanju splošno koristne dejavnosti, za katero je dal dovoljenje pristojni organ, je mogoče zahtevati samo povrnitev škode, ki presega običajne meje.

(4) Vendar je mogoče tudi v tem primeru zahtevati upravičene ukrepe za preprečitev nastanka škode ali za njeno zmanjšanje.

Krivdna odgovornost⁸

Krivda je podana, kadar oškodovalec povzroči škodo namenoma ali iz malomarnosti.

Odgovornost mladoletnika⁹

(1) Mladoletnik do dopolnjenega sedmega leta ne odgovarja za škodo, ki jo povzroči.

(2) Mladoletnik od dopolnjenega sedmega do dopolnjenega štirinajstega leta ne odgovarja za škodo, razen če se dokaže, da je bil pri povzročitvi škode zmožen razsojati.

(3) Mladoletnik z dopolnjenimi štirinajstimi leti odgovarja po splošnih pravilih o odgovornosti za škodo.

Odgovornost staršev¹⁰

(1) Starši odgovarjajo za škodo, ki jo povzroči drugemu njihov otrok do dopolnjenega sedmega leta, ne glede na svojo krivdo.

(2) Odgovornosti so prosti, če so podani razlogi za izključitev odgovornosti po pravilih o odgovornosti ne glede na krivdo.

(3) Starši ne odgovarjajo, če je škoda nastala medtem, ko je bil otrok zaupan drugemu, in če je ta zanjo odgovoren.

(4) Starši odgovarjajo za škodo, katero povzroči drugemu njihov mladoletni otrok, ki je dopolnil sedem let, razen če dokažejo, da je škoda nastala brez njihove krivde.

Solidarna odgovornost staršev in otrok¹¹

Če odgovarja poleg staršev za škodo tudi otrok, je njihova odgovornost solidarna.

Solidarna odgovornost¹²

(1) Za škodo, ki jo je povzročilo več oseb skupaj, odgovarjajo vsi udeleženci solidarno.

(2) Napeljevalec in pomagač ter tisti, ki je pomagal, da se odgovornih oseb ne bi odkrili, odgovarjajo solidarno z njimi.

(3) Solidarno odgovarjajo za povzročeno škodo tudi tisti, ki so jo povzročili, delali pa neodvisno drug od drugega, če ni mogoče ugotoviti njihovih deležev pri povzročeni škodi.

⁷ Obligacijski zakonik (OZ-NPB3) člen 133

⁸ Obligacijski zakonik (OZ-NPB3) člen 135

⁹ Obligacijski zakonik (OZ-NPB3) člen 137

¹⁰ Obligacijski zakonik (OZ-NPB3) člen 142

¹¹ Obligacijski zakonik (OZ-NPB3) člen 143

¹² Obligacijski zakonik (OZ-NPB3) člen 186

(4) Kadar ni dvoma, da je škodo povzročila ena izmed dveh ali več določenih oseb, ki so na nek način med seboj povezane, ni pa mogoče ugotoviti, katera od njih jo je povzročila, odgovarjajo te osebe solidarno.

Odgovornost delodajalcev¹³

(1) Za škodo, ki jo povzroči delavec pri delu ali v zvezi z delom tretji osebi, odgovarja pravna ali fizična oseba, pri kateri je delavec delal takrat, ko je bila škoda povzročena, razen če dokaže, da je delavec v danih okoliščinah ravnal tako, kot je bilo treba.

(2) Oškodovanec ima pravico zahtevati povrnitev škode tudi neposredno od delavca, če je ta škodo povzročil namenoma.

(3) Kdor je oškodovancu povrnil škodo, ki jo je povzročil delavec namenoma ali iz hude malomarnosti, ima pravico zahtevati od delavca povrnitev plačanega zneska.

(4) Ta pravica zastara v šestih mesecih od dneva, ko je bila odškodnina plačana.

(5) Določba prvega odstavka tega člena ne posega v pravila o odgovornosti za škodo, ki izvira od nevarne stvari ali nevarne dejavnosti.

Odgovornost organizatorja prireditve¹⁴

Organizator shoda večjega števila ljudi v zaprtem prostoru ali na prostem odgovarja za škodo, nastalo s smrtjo ali telesno poškodbo, ki nastane zaradi izrednih okoliščin, ki lahko nastanejo ob takih priložnostih, kot je gibanje množic, splošen nered in podobno.

Določitev odškodnine¹⁵

Višina odškodnine se določi ob upoštevanju načela povrnitve stroškov in zmanjšanja prihodkov, ki vključuje najmanj:

- ❖ vrednost poginulih rib po odškodninskem ceniku;
- ❖ stroške izvajalca ribiškega upravljanja;
- ❖ stroške strokovne organizacije in izvedencev v zvezi s sanacijo in izračunom odškodnine;
- ❖ stroške za poribljavanje;
- ❖ stroške za vzpostavitev prvotnega stanja voda;
- ❖ stroške za spremembo ribiškoogojitvenega načrta in letnega programa.

Odškodninski cenik za ribe predpiše minister.

Odškodninska tožba

Odškodninska tožba je procesno dejanje tožnika, s katerim zahteva pravno varstvo od sodišča, da mu nasproti tožencu prisodi pravično odškodnino. Tožba je institut, s katerim se začne pravdni postopek. Začne se lahko le na pobudo stranke. Sodišče odloča v mejah postavljenih zahtevkov. Prav zaradi tega je zelo pomembno, da tožnik v tožbenem zahtevku natančno in konkretno opredeli vsebino sodnega varstva, ki ga zahteva.

Za nastanek odškodninske obveznosti morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji: škodljivo dejstvo, nedopustna škoda, vzročna zveza med škodljivim dejstvom in škodo ter odgovornost.

¹³ Obligacijski zakonik (OZ-NPB3) člen 147

¹⁴ Obligacijski zakonik (OZ-NPB3) člen 157

¹⁵ Zakon o sladkovodnem ribištvu (ZSRib) člen 59

*Povzročitelj nesreče*¹⁶

Povzročitelj nesreče je vsaka fizična ali pravna oseba, ki zaradi nepravilnega ravnanja ali opustitve povzroči nesrečo oziroma je zanjo objektivno odgovorna.

*Neznani povzročitelj nesreče*¹⁷

Neznani povzročitelj nesreče je fizična ali pravna oseba, ki povzroči nesrečo, pa pristojnemu organu v času izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči ni znana.

*Vsebina škode*¹⁸

Škoda, ki jo povzroči naravna ali druga nesreča, obsega neposredno škodo, stroške intervencij in ukrepov, s katerimi se prepreči povečevanje škodljivih posledic nesreče.

1.3 Udeleženci pri reševanju škodnih dogodkov

Pri reševanju škodnih dogodkov sodelujejo vsi člani RD, ki so povezani s škodnim dogodkom. Vsebina sodelovanja je odvisna od vloge, ki jo ima posamezen član glede na funkcijo, ki jo opravlja v RD. Vsak član RD ima dolžnost, da o škodnem dogodku, ki ga zazna, obvesti pristojnega člana RD o dogodku. Podrobneje bo opisana tudi dolžnost v zvezi z zbiranjem in zavarovanjem dokazov. Posebne naloge v zvezi s škodnimi dogodki opravljajo ribiški čuvaji in gospodarji. Predsednik RD nastopa v vlogi zakonitega zastopnika pravne osebe, ki mora poskrbeti za zakonito obravnavo dogodka. Posebne naloge imajo tudi ribiški tožilci. Kadar gre za škodni dogodek, ki ga je povzročil član RD in gre za disciplinsko kršitev imajo posebne dolžnosti tudi člani disciplinskega sodišča. Pri obravnavi škodnega dogodka bodo vključeni tudi člani upravnega odbora, ko se bodo kot organ upravljanja odločali v postopku uveljavljanja škode.

Glede na navedeno škodni dogodek zadeva dejansko vse člane RD. Zato bo prav, če vodstvo RD poskrbi za to, da bodo vsi člani tudi ustrezno usposobljeni za sodelovanje pri reševanju škodnih dogodkov. Le s strokovnim pristopom in zakonitim načinom zbiranja dokazov bo RD lahko uspešno uveljavljala zahtevke za povračilo povzročene škode v posameznem škodnem dogodku. Za vsakega udeleženca je pomembno, da natančno ve kaj mora storiti v primeru posameznega škodnega dogodka in da to stori pravočasno ter strokovno.

1.4 odgovornost članov za premoženje RD

¹⁶ 21. točka 8. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 97/10)

¹⁷ 21a. točka 8. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 97/10)

¹⁸ 9. točka 8. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 97/10)

Zakon o društvih določa, da društvo ne sme deliti svojega premoženja članom. To pomeni, da nad premoženjem nimajo lastninske pravice. Ker gre za premoženje pravne osebe, se postavlja vprašanje, ali lahko člani z njim ravnajo neodgovorno?

Premoženje RD kot društva sestavljajo denarna in druga sredstva, ki jih pridobi društvo s članarino, darili in volili, prispevki donatorjev, iz javnih sredstev, z opravljanjem dejavnosti društva in iz drugih virov, njegove nepremične in premične stvari ter materialne pravice. Društvo mora zagotavljati podatke o svojem finančnem in materialnem poslovanju, kot to določa Zakon o društvih.

Čeprav so člani društva prostovoljno vstopili v društvo, so soodgovorni za gospodarjenje z društvenim premoženjem, ki je v lasti pravne osebe. To pomeni, da morajo z njim upravljati na način kot je predpisan za poslovanje pravnih oseb na vseh področjih. Največjo odgovornost za zakonito poslovanje nosi zakoniti zastopnik. Člani organov društva nosijo odgovornost glede na njihovo sodelovanje pri sprejemanju škodljivih odločitev ali pri opustitvi dejanj, ki bi jih morali storiti. Če pride v RD do škodnega dogodka, ga morajo pristojni člani obravnavati skladno s svojimi funkcijami v RD in poskrbeti, da povzročitelj škodo povrne. Uporaba premoženja pravne osebe je določena z zakoni. Za vsako neutemeljeno zmanjšanje premoženja so predpisane sankcije, ki prizadenejo odgovorno osebo. Ker bi lahko posamezen škodni dogodek pomenil tudi neupravičeno delitev ali prisvajanje premoženja pravne osebe, bi lahko bilo takšno ravnanje opredeljeno tudi kot kaznivo dejanje.

Pri odgovornosti članov za premoženje RD se največ problemov pojavlja v zvezi z opravljanjem pridobitne dejavnosti. Problemi se pojavljajo tako z vidika izpolnjevanja predpisanih pogojev za opravljanje te dejavnosti kot tudi s finančnim in davčnim obračunom te dejavnosti. Če pri tem upoštevamo, da se poslovanje pravne osebe RD vodi nepoklicno, je nevarnost za napake v poslovanju velika. Zakon o društvih ureja rešitev za to vprašanje. RD lahko za doseganja namena in ciljev ustanovi gospodarsko družbo ali poveri opravljanje pridobitne dejavnosti drugim osebam na temelju zakupne ali sorodne pogodbe.¹⁹ Člani društva imajo možnost, da opravljanje pridobitne dejavnosti – ne katere koli, ampak samo tiste, ki je povezana z namenom in cilji društva – organizirajo v za ta namen ustanovljeni gospodarski družbi. S tem prenesejo tudi odgovornost za opravljanje te dejavnosti na odgovorne osebe te družbe. Kot lastnik poslovnega deleža v tej družbi ne nastopajo posamezni člani društva, ampak društvo kot pravna oseba. Društvo kot pravna oseba je tudi upravičeno do ustvarjenega dobička v tej gospodarski družbi. Tako dobi društvo kot pravna oseba, namesto lastnih prihodkov od opravljanja pridobitne gospodarske dejavnosti, izplačan dobiček, dosežen v njeni gospodarski družbi. Tak način poslovanja pa lahko bistveno zmanjša odgovornost društva kot pravne osebe in njegovih odgovornih oseb.

2. Kaj je škodni dogodek

2.1 Pojem škodnega dogodka

Pri razjasnitvi pojma, kaj je škodni dogodek, bomo združili tri pojme: dogodek, škoda in dejstva. V slovarju Slovenskega knjižnega jezika najdemo pojasnilo pri besedi *dogódek*: kar se zgodi (*dogodki so se vrstili z veliko naglico; težko je slediti vsem dogodkom; razpravljati o aktualnih dogodkih; neprijeten, zanimiv dogodek; to so bili usodni dogodki za našo deželo;*

¹⁹ 3. odstavek 25. člena Zakona o društvih (ZDru-1-UPB2) Uradni list RS 64/11

živo se spominja dogodka iz šole; dogodki na bojiščih / izid te knjige je bil velik literarni dogodek itd.)

O dogodku torej govorimo, ko se nekaj zgodi. Teh dogodkov je vsakodnevno veliko, tako z vidika posameznega člana RD, kot tudi z vidika pravne osebe RD. Dogodke lahko nadalje delimo na pomembne in nepomembne in še kako drugače. Za našo obravnavo se bomo posvetili samo dogodkom, ki imajo za posledico škodo.

V slovarju slovenskega knjižnega jezika najdemo pojasnilo pri besedi škoda: kar nastane kot posledica zmanjšanja količine, kakovosti, vrednosti kake dobrine (oceniti, popraviti škodo; prizadeti komu škodo; na avtomobilu je za več tisoč dinarjev škode / delati, povzročati škodo; od tega ima le škodo, koristi pa nobene; trpeti škodo; tudi on je na škodi, je oškodovan itd)

O škodi torej govorimo kot posledici zmanjšanja količine, kakovosti, vrednosti kake dobrine. Če to povežemo z dogodkom, zožimo dogodke na tiste, zaradi katerih je prišlo do oškodovanja, ki se kaže v zmanjšanju neke vrednosti.

Tretji pojem, ki ga moramo upoštevati, se nanaša na dejstva. V slovarju slovenskega knjižnega jezika najdemo pojasnilo pri besedi dejstvo: kar dejansko obstaja ali se je dejansko zgodilo (dejstva pričajo proti njegovi trditvi; izkrivljati, ponarejati dejstva; upoštevali so samo dejstva; seznaniti koga z dejstvi / ekspr. omejiti se na gola, suha dejstva itd)

O škodnem dogodku v RD govorimo v primerih, ko za RD nastane zaradi nekega dogodka škoda, ki je lahko materialna ali nematerialna. Zato, da je prišlo do dogodka in povzročene škode, pa morajo obstajati dejstva. RD je pravna oseba zasebnega prava. Ima svoje premoženje, opravlja dejavnost, za katero je registrirana s svojim temeljnim aktom in ima odgovorne osebe, ki v njenem imenu izražajo poslovno voljo. Odgovorne osebe RD so dolžne ob vsakem škodnem dogodku, ki ima za posledico zmanjšanje premoženja, storiti vse, da se povzročena škoda nadomesti.

Škodni dogodek v RD lahko nastane zaradi različnih zunanjih in notranjih dejavnikov. Zunanji dejavniki so povezani z dejavnostjo oziroma z nameni in cilji, ki jih ima RD. Različni zunanji dejavniki lahko povzročijo dogodke, katerih posledica je škoda na ribah, vodah, s katerimi upravlja RD, objektih in drugem premoženju, s katerim upravlja RD. Lahko pa tudi ravnanje predstavnikov RD pomeni dogodek, s katerim je bila povzročena škoda drugim. Lahko člani ali zaposleni delavci RD s svojim ravnanjem povzročijo škodni dogodek, ki bo imel za posledico zahtevo za plačilo povzročene škode. Škodne dogodke moramo obravnavati tudi skozi vidik odgovornosti za povzročeno škodo. Največ škodnih dogodkov bo praviloma povzročeno s strani drugih, ki bodo povzročili škodo za RD. Z enako skrbnostjo pa moramo obravnavati tudi škodne dogodke, ki jih povzročijo člani ali pooblaščenici predstavniki RD. V obeh primerih je pomembno vprašanje, kdo je odgovoren za škodni dogodek in kolikšna je povzročena škoda. Kot škodni dogodek pa moramo obravnavati tudi tiste dogodke, za katere ni subjektivno odgovorne osebe. Gre za škodne dogodke, ki so posledica naravne nesreče ali na njihov nastanek ni vplivala človekova subjektivna volja.

2.2 Zavarovanje za primer škodnega dogodka

Zavarovanje, ki je namenjeno nadomeščanju gospodarske škode zaradi nevarnostnih dogodkov na nevarnostnih objektih, lahko RD sklene pri zavarovalnici. Z zavarovalno pogodbo se zavarovalec zavezuje, da bo zavarovalnici plačal zavarovalno premijo ali prispevek, zavarovalnica pa se zavezuje, da bo, če se zgodi dogodek, ki pomeni zavarovalni

primer, izplačala zavarovancu ali nekemu tretjemu zavarovalnino ali odškodnino ali storila kaj drugega.

Pravno podlago za zavarovanje škode daje Obligacijski zakonik²⁰, ki ureja vsebino zavarovalnega razmerja. Nekatere pomembne določbe urejajo:

Zavarovalni primer²¹

(1) Dogodek, glede na katerega se sklene zavarovanje (zavarovalni primer), mora biti bodoč, negotov in neodvisen od izključne volje pogodbenikov.

(2) Zavarovalna pogodba je nična, če je tedaj, ko je bila sklenjena, zavarovalni primer že nastal, če je bil že v nastajanju ali je bilo gotovo, da bo nastal, ali če je tedaj že prenehala možnost, da bi nastal.

(3) Če pa je bilo dogovorjeno, da bo z zavarovanjem zajet določen čas pred sklenitvijo pogodbe, je pogodba nična le, če je bilo tedaj, ko je bila sklenjena, zainteresirani stranki znano, da je zavarovalni primer že nastal oziroma da je že prenehala možnost, da bi nastal.

S tem členom je urejeno vprašanje zavarovalnega primera, veljavnost zavarovalne pogodbe in primere, ko se lahko sklene zavarovalna pogodba tudi za čas pred sklenitvijo.

Polica in potrdilo o kritju²²

(1) V polici morajo biti navedeni:

- ❖ pogodbeni stranki,*
- ❖ zavarovana stvar oziroma zavarovana oseba,*
- ❖ nevarnost (riziko), ki jo zajema zavarovanje,*
- ❖ trajanje zavarovanja in doba kritja,*
- ❖ zavarovalna vsota ali da je zavarovanje neomejeno,*
- ❖ premija ali prispevek,*
- ❖ dan, ko je bila izdana polica in*
- ❖ podpisa pogodbenih strank.*

(2) Zavarovalno polico sme začasno nadomeščati potrdilo o kritju, v katero so vpisane bistvene sestavine pogodbe.

(3) Zavarovalnica je dolžna opozoriti zavarovalca, da so splošni in posebni zavarovalni pogoji sestavni del pogodbe, in mu izročiti njihovo besedilo, če niso natisnjeni že na sami polici.

(4) Izpolnitev obveznosti iz prejšnjega odstavka mora biti ugotovljena na polici.

(5) Če se kakšno določilo splošnih ali posebnih pogojev in kakšno določilo iz police ne ujemata, velja določilo police; če pa se ne ujema kakšno natisnjeno določilo police in kakšno njeno določilo v rokopisu, velja slednje.

(6) Po sporazumu med pogodbenikoma se lahko polica glasi na določeno osebo, po odredbi ali na prinosnika.

Ta določba je pomembna za veljavnost samega zavarovalnega razmerja. Določa, kaj mora vsebovati zavarovalna polica, kdaj jo sme nadomeščati potrdilo o kritju, pomen splošnih pogojev in obvezno seznanitev z njimi in na koga lahko glasi polica.

Škoda, ki je krita z zavarovanjem²³

²⁰ Obligacijski zakonik Uradni list RS, št. 97/07 - uradno prečiščeno besedilo: OZ-NPB3 (OZ)

²¹ 922 člen OZ

²² 926 člen OZ

²³ 953 člen OZ

(1) Zavarovalnica je dolžna povrniti škodo, nastalo po naključju ali po krivdi zavarovalca, zavarovanca ali zavarovalnega upravičenca, razen če je glede določene škode taka njena obveznost v zavarovalni pogodbi izrecno izključena.

(2) Ni odgovorna za škodo, ki jo te osebe povzročijo namenoma. Določilo v polici, po katerem bi bila odgovorna tudi v tem primeru, je nično.

(3) Če pa nastopi zavarovalni primer, je zavarovalnica dolžna povrniti vsako škodo, ki jo je povzročil kdo, za katerega ravnanje zavarovanec kakorkoli odgovarja, ne glede na to, ali je bila škoda povzročena iz malomarnosti ali namenoma.

S to določbo je urejena obveznost zavarovalnice do povrnitve škode, razen če je njena obveznost po zavarovalni pogodbi izključena. Ureja tudi vprašanje, kdaj je škoda izključena.

Subrogacija²⁴

(1) Z izplačilom odškodnine iz zavarovanja preidejo do višine izplačane zavarovalnine po samem zakonu na zavarovalnico vse zavarovančeve pravice nasproti tistemu, ki je kakorkoli odgovoren za škodo.

(2) Če je po zavarovančevi krivdi ta prehod pravic na zavarovalnico v celoti ali delno onemogočen, je zavarovalnica v ustrezni meri prosta svojih obveznosti nasproti zavarovancu.

(3) Prehod pravic od zavarovanca na zavarovalnico ne sme biti v škodo zavarovancu; če je zavarovalnina, ki jo je dobil od zavarovalnice, iz kateregakoli vzroka nižja od škode, ki mu je nastala, ima zavarovanec pravico dobiti iz sredstev odgovorne osebe izplačan ostanek odškodnine pred izplačilom terjatve zavarovalnice iz naslova pravic, ki so prešle nanjo.

(4) Ne glede na pravilo o prehodu zavarovančevih pravic na zavarovalnico pa te pravice ne preidejo nanjo, če je škodo povzročil nekdo, ki je zavarovančev sorodnik v ravni vrsti, ali nekdo, za katerega ravnanje zavarovanec odgovarja ali živi z njim v istem gospodinjstvu, ali pa nekdo, ki je delavec pri zavarovancu, razen če je kdo od teh škodo povzročil namenoma.

(5) Če pa je bil kdo izmed tistih, ki so omenjeni v prejšnjem odstavku, zavarovan pred odgovornostjo, sme zavarovalnica zahtevati od njegove zavarovalnice povrnitev zneska, ki ga je izplačala zavarovancu.

Pravila o subrogaciji določajo pogoje, pod katerimi lahko zavarovalnica, ki je izplačala škodo po zavarovalni polici zahteva povračilo te škode od povzročitelja. To pomeni, da je zavarovalnica pridobila vse pravice zavarovanca, da terja plačilo škode od povzročitelja. Podrobno je urejeno vprašanje, na kakšen način sme to storiti.

Odgovornost zavarovalnice²⁵

(1) Pri zavarovanju pred odgovornostjo odgovarja zavarovalnica za škodo, nastalo z zavarovalnim primerom le, če tretji oškodovanec zahteva odškodnino.

(2) Zavarovalnica trpi v mejah zavarovalne vsote stroške spora o zavarovančevi odgovornosti.

Glede odgovornosti zavarovalnice zakon postavlja pogoj, da zavarovalnica odgovarja za škodo le, če zavarovanec zahteva odškodnino. Če je npr. prišlo do škodljivega vpliva in pogina rib, ki ga povzroči nekdo, ki ima zavarovano takšno odgovornost, bo škodo zavarovalnica plačala le, če je RD kot oškodovanec zahtevala odškodnino.

²⁴ 963 člen OZ

²⁵ 964 člen OZ

*Lastna pravica oškodovanca in direktna tožba*²⁶

(1) Pri zavarovanju pred odgovornostjo lahko oškodovanec zahteva neposredno od zavarovalnice povrnitev škode, ki mu je nastala zaradi dogodka, za katerega odgovarja zavarovanec, toda največ do zneska njene obveznosti.

(2) Oškodovanec ima od takrat, ko nastane zavarovalni primer, lastno pravico do odškodnine iz zavarovanja in nobena poznejša sprememba v pravicah zavarovanca nasproti zavarovalnici ne vpliva na njegovo pravico do odškodnine.

Ta določba daje možnost RD, da vloži odškodninski zahtevek neposredno pri zavarovalnici, če ima povzročitelj zavarovano odgovornost pri njej.

Nekatere škodne dogodke je RD dolžna zavarovati. Če ima zgradbe, potem je dolžna skleniti zavarovanje vsaj za požarno zavarovanje. Če ima v zgradbi premoženje, potem je treba razmisliti ali jih je treba zavarovati ali ne. Zavaruje se lahko tudi odgovornost na javni prireditvi in druge oblike odgovornosti. Pri odločanju o zavarovanju posamezne vrste odgovornosti je treba izhajati iz rizikov, ki jih posamezen dogodek ali dejanje RD prinaša.

3. Vrste škodnih dogodkov v RD

3.1 Pogin rib

Pogin rib je dogodek, ko zaradi onesnaženja voda ali pomanjkanja kisika, zaradi visokih temperatur in nizkih vodotokov množično poginejo ribe. Vsak pogin rib je treba v RD obravnavati kot škodni dogodek. Škoda se ocenjuje glede na ugotovljeno količino poginulih rib in glede na vzrok pogina ter njegov vpliv na ribji stalež v vodi.

Vzroki za pogin rib so lahko:

Izliv gnojnice

Izliv gnojnice v potok ali reko lahko povzroči onesnaženje vode in povečanje amoniaka, kar povzroči pogin rib.

Zastrupitev s škropivi

Do pogina rib lahko pride tudi zaradi zastrupitve vode s škropivi. Škropivo se lahko izlije v ribolovno/gojitveno vodo ali pa oseba izpira škropilnico tako, da odplake iztekajo v ribolovno/gojitveno vodo.

Poškodbe na kanalizaciji

Do pogina rib lahko pride tudi zaradi okvare na kanalizaciji, ko se fekalne vode pomešajo z meteornimi in pridejo v potok ali reko.

Pomanjkanje kisika

Do pogina rib lahko pride tudi zaradi pomanjkanja kisika v vodi. Običajno je to povezano z izredno nizkim vodostajem. Poleg pomanjkanja kisika lahko pride do pogina rib tudi zaradi visokih temperatur vode. Lahko pa se oba vzroka združita.

²⁶ 965 člen OZ

Zastrupitev z industrijskimi odpadki

V industriji uporabljajo različne strupene snovi, ki lahko povzročijo zastrupitev in pogin rib. Vse industrijske odpadle je potrebno očistiti, šele nato jih je mogoče spustiti v tekočo vodo. Če pride do izrednega dogodka, ko se v tekoče vode iztečejo industrijske odpadle in zaradi tega do pogina rib, gre za škodni dogodek. V tem škodnem dogodku moramo skrbno zbrati dokaze, s katerimi bomo lahko identificirali povzročitelja.

Med industrijske odpadle lahko prištejemo tudi odpadle iz bio plinarn.

3.2 Škodljivi vpliv na vode

Škodljivi vpliv na vode se ne kaže vedno v takojšnjem poginu rib, a ga moramo kljub temu obravnavati kot škodni dogodek. Tak dogodek bo imel dolgoročno škodljive posledice na življ v vodi. Škodljivi vplivi na vode so prepovedani in sankcionirani z Zakonom o vodah (ZV-NPB7)²⁷. Kot škodne dogodke s škodljivim vplivom na vode bomo obravnavali:

Gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin

65. člen Zakona o vodah določa, da je prepovedano gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda.

Pranje vozil in naprav

67. člen Zakona o vodah določa, da je v površinskih vodah ter na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano pranje vseh vozil in drugih strojev ali naprav.

Odlaganje ali odmetavanje snovi ali predmetov

Prvi odstavek 68. člena Zakona o vodah določa, da je v vode prepovedano izlirati, odlagati ali odmetavati:

1. snovi ali predmete, ki zaradi svoje oblike, fizikalnih, kemijskih ali bioloških lastnosti, količine ali drugih lastnosti lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih ali obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave,
2. odpadke, razen če je s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, določeno drugače.

Drugi odstavek 68. člena Zakona o vodah določa, da je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

1. odlaganje ali pretovarjanje nevarnih snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
2. odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
3. odlaganje odpadkov.

Nenadna nihanja vode

V akumulacijskih jezerih hidroelektrarn prihaja do nenadnega znižanja vodostaja. Gre za škodljivi vpliv na ribe, ki živijo v teh jezerih. Če je nihanje vode v nasprotju z dovoljenjem, ki ga ima upravljavec z vodo potem je treba tak dogodek obravnavati kot škodni dogodek. V tem primeru ocenimo škodo, ki je bila s tem povzročena za bodoče obdobje.

3.3 Poškodbe rib od kormoranov

²⁷ (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15)

Kormorani s svojo prisotnostjo stalno povzročajo škodo na ribah. Nekateri dogodki pa niso običajni, zato bi jih lahko obravnavali kot škodni dogodek. Če pride večja jata kormoranov na drstišče in povzroča škodo na ribah, je to vsekakor škodni dogodek, ki bi ga bilo treba posebej obravnavati. S konkretnimi podatki o škodi, ki jo povzročijo kormorani, bi ribiške organizacije pridobile vsaj argumente za drugačen odnos državnih organov do tega vprašanja. Obdelani posamezni primeri bi lahko bili tudi podlaga za odškodninske zahtevke RD za povzročeno škodo s strani kormoranov.

3.4 Odgovornost RD kot organizatorja javne prireditvi

RD organizirajo več javnih prireditev, kot so:

- ❖ praznovanje obletnice ustanovitve RD;
- ❖ razvitje ribiškega prapora;
- ❖ prevzem ribiškega objekta;
- ❖ ribiška veselica, na katero vabijo tudi nečlane;
- ❖ javno ribiško tekmovanje;
- ❖ ribiški piknik,
- ❖ druga ribiška praznovanja;
- ❖ razstava ali predstavitev ribiške dejavnosti.

Pri organiziranju ribiških prireditev je pomembno vprašanje, ali je prireditev namenjena točno določenemu krogu ljudi – ribičem – ali širši javnosti. Če RD vabi širšo javnost, gre za javno prireditev, za katero veljajo posebni predpisi. Kadar je širša javnost vabljen na ribiško prireditev, je treba upoštevati, da je potrebno pridobiti predpisana dovoljenja.

Odgovornost RD kot prireditelja je urejena v Obligacijskem zakoniku, ki v 131. členu določa:

- ❖ Kdor povzroči drugemu škodo, jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde.
- ❖ Za škodo od stvari ali dejavnosti, iz katerih izvira večja škodna nevarnost za okolico, se odgovarja ne glede na krivdo.
- ❖ Za škodo, ne glede na krivdo, se odgovarja tudi v drugih, z zakonom določenih primerih.

Glede organizatorja prireditve je odgovornost določena v 157. členu, ki določa:

»Organizator shoda večjega števila ljudi v zaprtem prostoru ali na prostem odgovarja za škodo, nastalo s smrtjo ali telesno poškodbo, ki nastane zaradi izrednih okoliščin, katere lahko nastanejo ob priložnostih, kot je gibanje množic, splošen nered in podobno.«

Preden se člani RD odločijo, ali bodo organizirali javno prireditev, je treba predvideti tudi, kakšen finančni rezultat lahko z javno prireditvijo dosežejo in kakšne nevarnosti se lahko dogodijo, če se bo na prireditvi kaj zalomilo. Za odgovorne osebe je potrebno določiti strokovno usposobljene člane, ki bodo naloge odgovorno opravili. Odgovornost pri javni prireditvi se lahko tudi zavaruje pri zavarovalnici.

3.5 Škodni dogodki v zvezi z opravljanjem dejavnosti

Pri izvajanju dejavnosti RD lahko pride do odškodninske odgovornosti, če je prišlo do oškodovanja tretjih oseb. Izvajanje dejavnosti je lahko pogojeno z objektivno odškodninsko odgovornostjo, če gre za nevarno dejavnost. Javna prireditev predstavlja takšno dejavnost.

Nevarna stvar so lahko tudi sredstva, ki so v lasti RD (motorne žage, elektro ribolov, vodne pregrade ipd).

V vseh primerih, ko pride do škodnega dogodka v zvezi z opravljanjem dejavnosti, gre za škodni dogodek, ki bo povzročil plačilo odškodnine. Zato tudi te dogodke obravnavamo z enako skrbnostjo, saj bodo zbrana dokazila lahko koristno služila obrambi RD pri vloženem odškodninskem zahtevku.

3.6 Škodni dogodki v zvezi s premoženjem RD

Škodni dogodki se lahko nanašajo na nepremično in premično premoženje RD. Do oškodovanja lahko pride zaradi naravnih nesreč, povzročene škode s strani tretjih oseb kot tudi povzročene škode s strani članov RD.

Na nepremičnem premoženju lahko pride do požara, poškodovanja zaradi neurja, izlitja vode, fizičnega poškodovanja zgradbe ipd. Te škodne dogodke mora imeti RD praviloma zavarovane pri zavarovalnici. V zvezi nepremičnino pa lahko pride tudi do škodnega dogodka zaradi zdrsa ali padca na spolzkih tleh in drugih dogodkov, povezanih s premoženjem RD, ki imajo za posledico odškodninsko odgovornost RD.

Na premičnem premoženju lahko pride do poškodovanja, nepravilne ali nenamenske uporabe, neupravičene odtujitve, neodgovornega ravnanja s strani zadolženega člana in neprimerne hrambe.

3.7. Škodni dogodki v zvezi z zaposlenimi in člani RD

Zaposleni v RD ali člani RD lahko s svojim ravnanjem pri opravljanju nalog v imenu in za račun RD povzročijo dogodek, ki bo imel za posledico škodo za RD. V tem primeru bo RD kot delodajalec, oziroma pravna oseba za svoje člane, odgovarjala za povzročeno škodo. Pravno podlago za odškodninski zahtevek daje 147. člen Obligacijskega zakonika, ki določa:

- (1) Za škodo, ki jo povzroči delavec pri delu ali v zvezi z delom tretji osebi, odgovarja pravna ali fizična oseba, pri kateri je delavec delal takrat, ko je bila škoda povzročena, razen če dokaže, da je delavec v danih okoliščinah ravnal tako, kot je bilo treba.*
- (2) Oškodovanec ima pravico zahtevati povrnitev škode tudi neposredno od delavca, če je ta škodo povzročil namenoma.*
- (3) Kdor je oškodovancu povrnil škodo, ki jo je povzročil delavec namenoma ali iz hude malomarnosti, ima pravico zahtevati od delavca povrnitev plačanega zneska.*
- (4) Ta pravica zastara v šestih mesecih od dneva, ko je bila odškodnina plačana.*
- (5) Določba prvega odstavka tega člena ne posega v pravila o odgovornosti za škodo, ki izvira od nevarne stvari ali nevarne dejavnosti.*

Pravna oseba odgovarja tudi za škodo, ki jo povzroči njen organ, kar ureja 148. člen Obligacijskega zakonika:

- (1) Pravna oseba odgovarja za škodo, ki jo njen organ povzroči tretji osebi pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem svojih funkcij.*

(2) Če za posamezni primer zakon ne določa kaj drugega, ima pravna oseba pravico zahtevati povrnitev plačanega zneska od tistega, ki je škodo povzročil namenoma ali iz hude malomarnosti.

(3) Ta pravica zastara v šestih mesecih od dneva, ko je bila odškodnina plačana

4. Vsebina ugotovitev za posamezen škodni dogodek

Pri vsebini ugotovitev za posamezen škodni dogodek bomo morali ugotavljati vse okoliščine, ki bodo dale odgovor na vprašanje, ali gre za protipravno ravnanje, kateri predpis je bil kršen, kdo je odgovorna oseba za to ravnanje, kakšna škoda je nastala in od koga jo je treba terjati.

4.1 Pogin rib

Škodni dogodek, povezan s poginom rib, temelji na ugotovljenih mrtvih ribah v vodi ali na suhem. Če so ribe najdene na suhem, gre lahko za posledico naglega zmanjšanja pretoka vode tako, da se ribe ne morejo pravočasno umakniti v rečno korito. Če najdemo mrtve ribe v vodi, bomo najprej poskusili ugotoviti vzrok pogina.

V poglavju 3 so navedeni škodni dogodki. V tem poglavju pa bomo pojasnili, kaj moramo ugotavljati v primeru, če pride do posameznega škodnega dogodka.

Izliv gnojnice

V primeru pogina rib zaradi izliva gnojnice so za škodni dogodek pomembne naslednje ugotovitve:

- ❖ ali je prišlo do pogina rib in vodnega življa zaradi prevelike količine amoniaka v vodi;
- ❖ kakšen je bil vodostaj potoka (izrazito nizek zaradi suše, druga stanja);
- ❖ kakšno je bilo stanje gnojevke v gnojni jami in ali je prišlo do preliva;
- ❖ ali so sledi, da bi lahko gnojna jama počila ali toliko prepuščala, tako da bi gnojevka pronicala po talnih mikroporah do drenažnih cevi in nato v kanal;
- ❖ kakšno je stanje kanala, ki vodi v potok (če je zaslužen in porasel z algami, kaže na to, da po njem občasno teče s hranili obogatena voda);
- ❖ ali je do pogina rib prišlo zaradi splošnega stalnega onesnaženja, ki ga povzroča več vaščanov v okolici, vključno s kmetijo osumljenca, z neustrezno izdelano kanalizacijo iz greznic in gnojišč;
- ❖ kje se večina odcednih, kanalizacijskih vod od drugih sosedov priključi k potočku nižje ali višje, kot se priključi kanal iz obcestnega jaška pod gnojno jamo osumljenca;
- ❖ kakšna je bila količina amoniaka v vodi nad kanalom pod osumljenčevo hišo in pod njim;
- ❖ ali obstaja vzročna zveza med osumljenčevim nedopustnim ravnanjem in povzročeno škodo.

Zastrupitev s škropivi

Do pogina rib lahko pride tudi zaradi zastrupitve s škropivi. V primeru suma, da gre za škodni dogodek te vrste, so pomembne naslednje ugotovitve:

- ❖ ali je v bližini mesta pogina rib odjem vode iz potoka za škropljenje;
- ❖ ali je kdo spiral škropilnico ob vodi ali v njej;
- ❖ kdo je v času škodnega dogodka v bližini škropil na njivah, sadovnjakih ali vinogradih;
- ❖ ali je prišlo do spiranja večjih količin škropiv in izliva v potok;

Poškodbe na kanalizaciji

Do pogina rib lahko pride tudi zaradi poškodb na kanalizaciji s tem, da odplake ki bi morale biti odvedene na čistino napravo, iztečejo na prosto in nato v potok ali reko. V teh sicer redkih primerih je pomembno slikovno in s pričami zavarovati dokaze.

Pomanjkanje kisika

Pomanjkanje kisika, ki povzroči pogin rib, je škodni dogodek, za katerega morda ne bo odgovornega povzročitelja, ampak bo posledica objektivnih okoliščin. Vsekakor pa je treba tak škodni dogodek obravnavati, ker gre za škodo, ki jo utrpi RD. V zvezi s tem škodnim dogodkom so pomembne naslednje ugotovitve:

- ❖ kakšno je bilo obnašanje rib ob tem dogodku;
- ❖ kakšen je bil vodostaj;
- ❖ kakšna je bila temperatura vode;
- ❖ v kakšnem stanju je bila voda;
- ❖ kakšna količina rib je ogroženih;
- ❖ kakšna je bila temperatura na dan dogodka in pred njim;

Zastrupitev z industrijskimi odplakami

Zastrupitev in pogin rib z industrijskimi odplakami je škodni dogodek, pri katerem so pomembne predvsem naslednje ugotovitve:

- ❖ mesto pogina rib;
- ❖ kateri izpusti v vodotok so nad mestom pogina rib;
- ❖ kateri industrijski in drugi uporabniki so priključeni na ta odtok;
- ❖ katere čistilne naprave so povezane s tem odtokom v vodotok;
- ❖ ali obstajajo ob tem odtoku skladiščeni materiali, ki lahko povzročijo pogin rib;
- ❖ ali obstajajo ob tem odtoku skladišča tekočih kurilnih materialov;

4.2 Škodljivi vpliv na vode

Gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin

Škodni dogodek lahko nastane tudi s prepovedanim ravnanjem po 65. členu Zakona o vodah, ki določa: *prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda, in pet metrov od meje brega voda 2. reda.* Pri tem dogodku so pomembne predvsem naslednje ugotovitve:

- ❖ mesto, kjer je bilo storjeno dejanje – natančen opis, parcelna številka;
- ❖ ugotovljeni čas, ko se je zgodil ta dogodek;
- ❖ kdo je lastnik zemljišč, na katerih se je dogodil škodljivi vpliv na vode;
- ❖ kdo je povzročitelj škodljivega ravnanja;
- ❖ s kakšnim delovnim sredstvom je bil škodljivi vpliv opravljen;

Pranje vozil in naprav

Škodni dogodek lahko nastane tudi s prepovedanim ravnanjem po 67. členu Zakona o vodah, ki določa: *v površinskih vodah ter na vodnem in priobalnem zemljišču je prepovedano pranje vseh vozil in drugih strojev ali naprav.* Pri tem dogodku so pomembne predvsem naslednje ugotovitve:

- ❖ mesto, kjer je bilo storjeno dejanje – natančen opis, parcela številka;
- ❖ ugotovljeni čas, ko se je zgodil ta dogodek;

- ❖ registrska številka pranege vozila;
- ❖ kdo je izvajal pranje vozila;
- ❖ kdo je lastnik vozila.

Odlaganje ali odmetavanje snovi ali predmetov

Škodni dogodek lahko nastane tudi s prepovedanim ravnanjem po 68. členu Zakona o vodah, ki določa:

v vode je prepovedano izlivati, odlagati ali odmetavati:

- 1. snovi ali predmete, ki zaradi svoje oblike, fizikalnih, kemijskih ali bioloških lastnosti, količine ali drugih lastnosti lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih ali obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave,*
- 2. odpadke, razen, če je s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, določeno drugače.*

(2) Na vodnem in priobalnem zemljišču je prepovedano:

- 1. odlaganje ali pretovarjanje nevarnih snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,*
- 2. odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,*
- 3. odlaganje odpadkov.*

Pri tem dogodku so pomembne predvsem naslednje ugotovitve:

- ❖ mesto, kjer je bilo storjeno dejanje – natančen opis;
- ❖ ugotovljeni čas, ko se je zgodil ta dogodek;
- ❖ kaj je bilo odloženo v vodo oziroma v priobalnem zemljišču;
- ❖ kakšne količine so bile odložene oziroma odvržene.

5. Dokazi, ki so potrebni za posamezen škodni dogodek

Dokaz - utemeljuje, podpira kako trditev. Brez dokazov ni mogoče utemeljiti nobene trditve.

Če želi RD uveljaviti škodo pri povzročitelju, mora zagotoviti dovolj dokazov o tem, da je škoda dejansko nastala, kdaj je nastala, kje je nastala, zagotoviti dokaze, ki kažejo na odgovornost povzročitelja, o višini škode ipd.

Za dokaz lahko RD uporabi vsa dokazna sredstva, ki dokazujejo njeno trditev, da je nastala škoda, ki jo uveljavlja.

6. Ocena povzročene škode

Predhodna, prva ocena škode je splošna predhodna ocena stanja in višina škode po škodnem dogodku glede na obseg in posledice. Izdelamo jo na podlagi poznavanja obstoječega stanja pred škodnim dogodkom, evidenčnih podatkov, dokumentacije, ki jo imamo itd. Opravimo jo z ogledom kraja škodnega dogodka, sestavimo zapisnik o obsegu in vzrokih škodnega dogodka ter zavarujemo dokaze. Posebno pozornost je potrebno nameniti obstoju dejstev, ki so pomembna za ugotovitev povzročitelja škode, ugotovitev odškodninske odgovornosti in določitve višine odškodnine. Pri poginu rib je potrebno upoštevati, da se za pogin rib šteje pogin, ki je občutno višji od običajne stopnje pogina v določenem delu vode v posameznem obdobju. Pri tem je potrebno vedeti tudi, da je obremenitev okolja po Zakonu o varstvu okolja (ZVO-1, Uradni list RS, št.41/2004 in naslednji) vsak poseg ali posledica posega v okolje, ki je izključno ali hkrati povzročila ali povzroča onesnaženje okolja, tveganje za okolje, okoljsko škodo ali rabo naravne dobrine. Škoda pa je merljiva negativna sprememba posebnega dela okolja ali večja merljiva prizadetost njegove funkcije, povzročena neposredno ali posredno.

7. Zapisnik o škodnem dogodku

Za zapisnik o škodnem dogodku uporabimo vzorec zapisnika o poginu rib kot je v prilogi Uredbe o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginu rib (Uradni list RS, št. 91/2009), s tem, da se škodni dogodek v primeru, da ne gre za pogin rib ustrezno poimenuje (namesto pogin rib, gre pač za zapisnik o škodnem dogodku, enako storimo s poimenovanjem ostalih rubrik – mesto škodnega dogodka, opis škodnega dogodka, datum škodnega dogodka, skica mesta škodnega dogodka, ocena škode, ...). Zapisnik je kot: **Priloga 1**

Vzorec zapisnika za vse druge škodne dogodke, razen za pogon rib, je v prilogi tega gradiva kot: **Priloga 2**.

8. Prijava škodnega dogodka

Vsakdo, ki opazi ali izve za pogin rib, mora v skladu z zakonom, ki ureja sladkovodno ribištvo, o tem takoj obvestiti regijski center za obveščanje Uprave R Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo na telefonsko številko 112 za klic v sili.

V okviru RD je tako skoraj nujno, da le-ta skupaj z letnim režimom ribolova članom posreduje tudi imena in priimke odgovornih oseb RD ter njihove kontaktne podatke.

Center za obveščanje je tudi tisti, ki takoj obvesti o poginu rib izvajalca ribiškega upravljanja v posameznem ribiškem okolišu (odgovorno osebo v RD).

V primeru okoljske nesreče oz. škode je potrebno obvestiti ARSO.

Če RD na kraju pogina rib ugotovi, da je podan sum, da je do škodnega dogodka prišlo zaradi kaznivega dejanja, obvesti o tem policijo, pristojno gasilsko enoto širšega pomena, če je do škodnega dogodka prišlo zaradi nesreče z nevarno snovjo, ter inšpekcijo, pristojno za okolje in naravo, če je prišlo do škodnega dogodka zaradi okoljske nesreče.

V primeru pogina rib mora RD in ribiška inšpekcija v skladu s svojimi pristojnostmi takoj začeti z ugotavljanjem dejanskega stanja, obsega in vzroka pogina rib ter zavarovati morebitne dokaze.

Ob sumu, da je do pogina rib prišlo zaradi storitve prekrška, mora RD takoj obvestiti pristojno inšpekcijo, navesti vsa znana dejstva ter izročiti dokaze (prejemni zapisnik !), ki jih je pridobila.

Če so podani razlogi za sum, da je do pogina rib prišlo zaradi kaznivega dejanja, zaradi katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti, vzorčenje vode, usedlin in poginulih rib opravi policija.

Če gre za sum, da je do pogina rib prišlo zaradi bolezni rib, opravi ustrezno vzorčenje strokovni delavec Nacionalnega veterinarskega inštituta.

9. Obveščanje medijev o škodnih dogodkih

RD v primeru pogina rib izvaja naslednje naloge:

- obvešča pristojne institucije,
- ugotavlja dejansko stanje,
- ugotavlja obseg in vzrok pogina,
- rešuje preživele in ogrožene ribe,
- odstrani oziroma sodeluje pri odstranjevanju poginjenih rib iz vodnega okolja,
- poginjene ribe po vrstah in velikosti prešteje in stehta,
- v primeru, da se vseh rib ne da pobrati, izdelava oceno števila in teže poginulih rib po vrstah in velikosti,
- izdelava skico kraja in sestavi zapisnik o poginu rib, ki mora vsebovati kraj, čas, vrste in težo poginulih rib, ločeno po vrstah, ter druge podatke, ki so na obrazcu,
- pošlata skico in zapisnik o poginu rib Zavodu za ribištvo Slovenije, ki pošlje osnovne podatke o poginu rib Upravi RS za zaščito in reševanje,
- izvede ukrepe, ki so predvideni za obnovo ribjih populacij na podlagi spremembe ribiško-gojitvenega načrta,
- obvešča o škodnih dogodkih članstvo, medije in pripravlja tiskovne konference prek odgovorne osebe, določene v statutu RD.

10. Odškodninski zahtevek za povračilo škode

Na podlagi zbrane dokumentacije o povzročeni škodi in povzročitelju škode lahko od povzročitelja škode zahtevamo ne samo odstranitev škodljivih vplivov in sanacijo stanja, temveč tudi povračilo povzročene škode. Najpomembnejše pravne podlage so: Vodna direktiva 2000/60/EC skupaj z direktivo 2004/35/ES o okoljski odgovornosti, Ustava RS, ZVO-1, OZ, ZSRib, Pravilnik o odškodninskem ceniku za povračilo škode na ribah.

Spor je v prvi vrsti potrebno rešiti po mirni poti, saj je primarno načelo sporazumno reševanje odprtih vprašanj posebej z deležniki, s katerimi si delimo iste naravne dobrine in prostor. V ta namen povzročitelja škode najprej pisno pozovemo k sanaciji nastale škode skupaj s povrnitvijo nastale škode. Gre za resen dokument, ki mora vsebovati celotno dejansko stanje glede škodnega dogodka in nastale škode, tako po temelju kakor po višini. Predstavimo, kakšna je neposredna in morebitna posredna škoda, vzroke za nastalo škodo, torej ravnanje povzročitelja škode, ki kaže na to, da je do škodnega dogodka prišlo zaradi njegove opustitve ali storitve in v čem se ta izkazuje. Škodo po višini specificiramo, pri tem uporabimo Pravilnik o odškodninskem ceniku za škodo nastalo ribjem življu.

Sedaj vidimo, kako pomembni so podatki, ki jih zberemo ob samem škodnem dogodku in zakaj mora biti zapisnik o tem tako natančen. Povzročitelju predočimo tudi ostale dokaze, tako glede storitve škode kot višine. V pisnem zahtevku predlagamo, da se sestanemo in razčistimo morebitna odprta vprašanja. Le v kolikor dolgotrajni poskusi reševanja zadeve po mirni poti ne obrodijo sadov in ni mogoče skleniti ustreznega sporazuma, vložimo tožbo. Ker gre v večini primerov za zahtevna vsebinska in procesna dejanja in postopek pred sodiščem, ki ga nismo vajeni svetujemo, da si v takšnem primeru, torej če se podate na sodno pot, dobite ustrezno strokovno pomoč – odvetnika. Pred vložitvijo tožbe je potrebno oceniti rizike tožbe, predvsem z vidika uspešnosti s posebno pozornostjo na kalkulacijo stroškov, saj se stroški, nastali v sodnem postopku, pokrivajo po načelu uspeha v pravdi. S tega vidika je zato potrebno višino zahtevka oblikovati konzervativno in je ne napihovati.

Priloga: 1

ZAPISNIK O POGINU RIB

RIBIŠKO OBMOČJE	
RIBIŠKI OKOLIŠ	
RIBIŠKI REVIR	
MESTO POGINA RIB	
IZVAJALEC RIBIŠKEGA UPRAVLJANJA	
DATUM POGINA	

OPIS POGINA

(Mesto, čas, potek, spremembe vode (barva, motnost, vonj itd.), prizadeta vodna površina, vrste, velikost in teža poginjenih rib, pogini drugih živali, obnašanje rib, zunanji znaki poginjenih rib, podatki o vzorčenju vode in rib ter drugi podatki)

SKICA MESTA POGINA

ŠTEVILO IN TEŽA POBRANIH POGINJENIH RIB PO KATEGORIJAH IN VRSTAH

Revir	Vrsta rib	Velikostni razred	Število	Teža	Opombe

OCENA ŠKODE POGINJENIH RIB

Prisotni pri sestavi zapisnika:

Ime in priimek	Organizacija	Podpis

Zapisnik sestavi:

Odgovorna oseba izvajalca
ribiškega upravljanja:

Priloga: 2

RIBIŠKA DRUŽINA

(ime)

(naslov)

ZAPISNIK O ŠKODNEM DOGODKU

Datum in ura škodnega dogodka	
Kraj škodnega dogodka	
Vrsta škodnega dogodka	
Povzročena škoda	
Poškodovane	
Poškodovane osebe	
Povzročitelj škodnega dogodka	
Škodni dogodek je prijavil	
O škodnem dogodku so obveščeni	

OPIS ŠKODNEGA DOGODKA

DOKAZI

OCENA ŠKODE

POVZROČITELJ ŠKODNEGA DOGODKA

Prisotni pri sestavi zapisnika:

Ime in priimek	Naslov	Podpis

Zapisnik sestavi:

Odgovorna oseba izvajalca
ribiškega upravljanja: